

РЕШЕНИЕ

№ 5341

гр. София, 22.08.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, XIX КАСАЦИОНЕН СЪСТАВ, в публично заседание на 17.06.2022 г. в следния състав:

ПРЕДСЕДАТЕЛ: Катя Аспарухова

**ЧЛЕНОВЕ: Мария Ситнилска
Елка Атанасова**

при участието на секретаря Валентина Христова и при участието на прокурора Ива Цанова, като разгледа дело номер **4425** по описа за **2022** година докладвано от съдия Мария Ситнилска, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 208 и сл. от Административно-процесуалния кодекс (АПК), във връзка с чл. 72, ал. 4 от Закона за Министерството на вътрешните работи (ЗМВР).

Образувано е по касационната жалба на полицейски орган Ц. К. Й. - разузнавач I-ва степен в сектор 04 към отдел „Икономическа полиция“ при Главна дирекция „Национална полиция“ против решение от 15.04.2022 г., постановено по адм.д. №3734/2022 г. по описа на Софийския районен съд, с което е отменена заповед за задържане на лице № 3286зз-4/17.03.2022г. Наведени са доводи за неправилност на решението на Софийския районен съд, поради нарушение на материалния закон и необоснованост - касационни основания по чл. 209, т. 3 от АПК. Изцяло се оспорват изводите на решаващият състав на Софийския районен съд за липсата на доказателства за извършено престъпление, както и позоваването на изолирани аргументи от решението на ЕСПЧ по делото Д. срещу България. Изрично се посочва, че в заповедта за задържане изрично е формулирана правната квалификация на деянието, словесно е изписано изпълнителното деяние, посочени са ДП № 42/2022 г. и план вх. № 3286р-13193/17.03.2022 г. на ГДНП, които са приложени по делото, и които съдържат конкретни данни за съпричастност на задържаното лице към престъпление по чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 5 от Наказателния кодекс. Това от своя страна, според касатора, дава основание да се приеме, че Б. е разбирал причините за

задържането си и не е нарушено правото му на защита, нито е възпрепятствано упражняването на съдебен контрол за законосъобразност върху заповедта за задържане. Не на последно място са изложени и съображения за пропорционалност на приложената принудителна административна мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, предвид наличието на конкретни данни, че задържаното лице е съпричастно към извършеното престъпление и има вероятност да повлияе на разкриването му. По тези съображения моли за отмяна на обжалваното решение и постановяване на ново по съществото на правния спор с потвърждаване на заповед за задържане № 32863з-4/17.03.2022 г., издадена от Ц. К. Й.-разузнавач I-ва степен в сектор №“ към отдел „Икономическа полиция“ при Главна дирекция „Национална полиция“. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.

Ответникът Б. М. Б. чрез пълномощника си адв. С. К. изразява становище за неоснователност на касационната жалба. Подробни съображения излага в депозирания по делото писмен отговор. Претендира присъждане на разноски съобразно приложен списък.

Представителят на Софийска градска прокуратура изразява становище за неоснователност на касационната жалба.

Административен съд София - град, XIX-ти касационен състав като прецени събраните по делото доказателства, доводите и възраженията на страните и в рамките на касационната проверка, извършена съгласно чл. 218 АПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

Касационната жалба е подадена в срока по чл. 211, ал. 1 от АПК от надлежна страна, поради което е ПРОЦЕСУАЛНО ДОПУСТИМА.

Разгледана по същество жалбата е НЕОСНОВАТЕЛНА.

Съобразно чл. 218 от АПК касационната инстанция дължи произнасяне само относно наведените в жалбата касационни оплаквания, като следи служебно за валидността, допустимостта и съответствието на решението с материалния закон.

Решението на Софийския районен съд е валидно и допустимо.

Предмет на производството пред Софийския районен съд е заповед за задържане на лице № 32863з-4/17.03.2022г., издадена от Ц. К. Й.-разузнавач I-ва степен в сектор 04 към отдел „Икономическа полиция“ при Главна дирекция „Национална полиция“, с която на основание чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР е задържан за срок до 24 часа Б. М. Б.. Като фактическо основание за издаването ѝ е посочено: „В хода на проведени ОИМ по ДП № 42/2022 г. на ГДНП, съгласно план вх. № 3286р-13193/17.03.2022 г. на ГДНП се установиха данни за съпричастност на лицето към действия с които е принудил другото да се разпореди с вещ или със свое право или да поеме имуществено задължение го заплаши с насилие, разгласяване на позорящи обстоятелства, увреждане на имущество или друго противозаконно действие с тежки последици за него или негови близки-престъпления по чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 5 от НК“.

От правна страна Софийският районен съд, позовавайки се на мотивите на решение на ЕСПЧ по дело Д. срещу България, е приел, че до момента на задържането не е събрано нито едно годно доказателство или доказателствено средство, което да сочи вероятна съпричастност на задържаното лице към осъществяване на престъплението по чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 5 от НК. Изложил е доводи, че от съдържанието на заповедта не става ясно какво е основанието задържане, доколкото словесната формулировка категорично не изпълва целите на закона за това от

съдържанието на заповедта да се установява категорично защо едно лице е задържано.

Решението е правилно.

Съгласно чл. 30, ал. 1 от Конституцията на Република България (КРБ) всеки има право на лична свобода и неприкосновеност. Разпоредбата на чл. 30, ал. 2 от КРБ предвижда, че никой не може да бъде задържан, подлаган на оглед или обиск или на друго посегателство върху личната неприкосновеност освен при условията и по реда, определени със закон. Съгласно чл. 30, ал. 3, изр. първо от КРБ единствено и само в изрично посочените от закона неотложни случаи компетентните държавни органи могат да задържат граждани, за което незабавно се уведомяват органите на съдебната власт. В срок от 24 часа от задържането органът на съдебна власт се произнася по неговата законосъобразност (чл. 30, ал. 3, изр. 2 от КРБ).

В съответствие с чл. 5, § 1, изр. 1 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи, ратифицирана със закон на Народното събрание от 31.07.1992 г. (ДВ бр. 66/1992 г., в сила за РБ от 07.09.1992 г.) всеки има право на свобода и сигурност. В юриспруденцията на ЕСПЧ са изведени няколко стандарта при закрилата на това право. Първият е изчерпателност на изключенията по чл. 5, § 1, изр. 2, б. „а“ - б. „г“ ЕСПЧ чието тълкуване трябва да е задължително стриктно, а разширителните обосновки при приложението им са недопустими. Целта е да се гарантира, че никой няма да бъде произволно лишен от свобода на основание, което не е предвидено в Конвенцията. Вторият е законност на лишаването от свобода по националния закон, както от процесуална, така и от материално правна страна. За целта чл. 5, § 2 -§ 5 от ЕКПЧ гарантира сбор от материалноправна страна, свеждащи до минимум рисковете от произвол при лишаването от свобода. Такова е правото по чл. 5, § 2 ЕКПЧ задържаното лице незабавно да бъде уведомено за основанията за ареста си при задължение на държавата чрез компетентния национален орган да обоснове всяко едно лишаване от свобода на всеки един етап.

Разпореденото задържане с оспорената заповед – предмет на производството пред Софийския районен съд не покрива стандарта за законност и за произволност, като основополагащи общи принципи при ограничаване на правото на свобода и сигурност.

Като правно основание за издаване на заповедта за задържане е посочена нормата на чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР. Визираната разпоредба, регламентира правомощието на полицейските органи да задържат за срок не по-дълъг от 24 часа, лице за което има данни, че е извършило престъпление. Съгласно чл. 74, ал. 2 от ЗМВР в заповедта за задържане задължително се посочват основанията за задържане, а съгласно чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК административният акт следва да съдържа правните и фактически основания за издаването му. В оспорената заповед не е налице описание на фактическата обстановка, а само локонично е посочен номера на ДП, номера на план за ОИМ и буквално е възпроизведен текста на чл. 213а, ал. 3, т. 2 и т. 5 от НК. Административният орган не е посочил осъществилите се факти, които са обосновали необходимостта от прилагането на принудителната административна мярка по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, което е нарушение на чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК и основание за отмяна по чл. 146, т. 3 от АПК. Мотивите, които следва да изложи административният орган трябва задължително да са съобразени с естеството на административния акт и по ясен и недвусмислен начин да излагат съображенията на компетентния административен орган, който е издал акта, така че да дадат реалната възможност на лицето, чиито права са засегнати от акта да се запознае с основанията

за издаване на административния акт, а на компетентния съд да се даде възможност по този начин да упражни своя контрол. Цитирането на текст от особената част на Наказателния кодекс не отговаря на редица релевантни въпроси - кога и по какъв повод е извършено евентуалното престъпление по цитирания текст и какви са фактите, установяващи съставомерността му, за да извърши съда служебно дължимата преценка за наличие на данни за извършено престъпление от задържаното лице, като материалноправно основание по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР за законността на задържането. Константна е съдебната практика, че излагането на несъответни и ирелевантни мотиви като фактическо основание за издаването на административния акт следва да бъде приравнено на липса на изискуемите от закона мотиви за обосноваване наличието на материалноправни предпоставки за упражняване на предоставената от закона компетентност и съответно води до нарушаване на императивното изискване за съдържание на акта по чл. 59, ал. 2, т. 4 от АПК.

В мотивната част на оспорената заповед, освен цитиране на текст от Наказателния кодекс, е посочен номер на ДП и номер на план. Това посочване обаче не може да санира липсата на излагане на фактическите основания за издаването ѝ, тъй като мотивите на индивидуалния административен акт следва да се съдържат в него или в нарочен документ, съпътстващ неговото издаване, но това може да стане само след изрично препращане към този документ и след предоставяне на възможност на лицето да се запознае с него. В този смисъл е и Тълкувателно решение № 16 от 31.07.1975 г. на ОСГК. В случая не са налице данни задържаното лице да е запознато с писмените документи, съдържащи се в цитираното ДП, нито с цитирания план.

За обосноваване на правото на органа да упражни предоставеното му правомощие в рамките на неговата дискреционна власт и за осигуряване възможност на адресата на акта да защити правата си е следвало в заповедта за задържане по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР да са описани конкретни фактически обстоятелства, обуславящи издаването ѝ в приложената от полицейския орган хипотеза. Не е достатъчно заповедта за задържане да съдържа само позоваване на приложимите правни норми, респ. цитиране на текст от Наказателния кодекс, без посочване на специфични обстоятелства или действия/бездействие на задържаното лице, релевиращи наличието на фактически основания за задържането. Както трайно ЕСПЧ приема, при липсата на конкретна фактическа обстановка на необходимостта от задържането, задържането се явява несъвместимо с принципа за защита на лицата от произвол. В случая, в заповедта липсват обективирани каквито и да било факти и обстоятелства, релевиращи наличието на конкретни обективни данни, сочещи че лицето, спрямо което е постановено задържането по чл. 72, ал. 1, т. 1 от ЗМВР, е извършило действия в нарушение на установения ред, които могат да се квалифицират като нарушение.

Не на последно място следва да се отбележи, че задържането за срок до 24 часа по чл. 72 от ЗМВР представлява принудителна административна мярка и като всяка принудителна административна мярка налага неблагоприятни последици за адресата с цел постигане на правно определен резултат. Мярката по чл. 72 от ЗМВР, в зависимост от конкретния случай, би могла да има превантивен или преустановителен характер. В случая приложената принудителна административна мярка, освен фактически необоснована се явява и несъответна на целта на закона. Нарушен е и един от основните принципи на административния процес, а именно принципа за съразмерност по чл. 6 от АПК. Съгласно разпоредбата на чл. 6, ал. 2 от АПК административният акт и неговото изпълнение не могат да засягат права и законни

интереси в по-голяма степен от най-необходимото за целта, за която акта се издава. В контекста на принципа по чл. 6, ал. 2 от АПК прилагането на принудителна административна мярка по чл. 72, ал. 1 от ЗМВР следва да е оправдано от гледна точка на съразмерността на налаганото ограничение с необходимостта за постигането на законовата цел. В конкретния случай, нито е обосновано, нито е доказано, че за постигането на законова цел е било необходимо задържането за срок от 24 часа.

По изложените съображения обжалваното решение като правилно следва да бъде оставено в сила.

С оглед изхода на делото и на основание чл. 143, ал. 1 от АПК касаторът следва да бъде осъден да заплати на ответника, направените разноски за адвокатско възнаграждение, които са в доказан размер 480 лева.

На последно място следва да се отбележи, че съгласно чл. 227а от АПК, касационният жалбоподател внася предварително държавна такса в размер на 70 лева за гражданите, едноличните търговци, държавните и общински органи и за други лица, осъществяващи публични функции, и организации, предоставящи обществени услуги. В случая дължимата държавна такса не е предварително внесена от СДВР, поради което касаторът следва да бъде осъден да я заплати в полза на Административен съд София-град.

Предвид изложеното и на основание чл. 221, ал. 2 АПК, Административен съд София-град, XIX-ти касационен състав

РЕШИ:

ОСТАВЯ В СИЛА решение от 14.04.2022 г., постановено по адм.д № 3734/2022 г. по описа на Софийския районен съд.

ОСЪЖДА Столичната дирекция на вътрешните работи да заплати на Б. М. Б. разноски по делото в размер на 480 (четиристотин и осемдесет) лева.

ОСЪЖДА Столичната дирекция на вътрешните работи да заплати на Административен съд София- град, съгласно чл. 227а от АПК, държавна такса за разглеждане на касационната жалба в размер на 70 (седемдесет) лева.

Решението е окончателно.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

ЧЛЕНОВЕ:1.

2.